

Ünnepi délelőtt a budai Vár 120 éves cukrászdájában

Mi mindenre emlékeztet a Ruszwurm?

Hétfőn délelőtt merengő szerelmek, csendes férfibánatot kergető magányos urak és magasnyakú fekete bluzokat viselő avitt dármák helyett hivatalos küldöttségek, filmesek és ujságírók lepték el a budai Ruszwurm-cukrászdát. A cukorból készült angyalok, nimfák és a régi üvegablak mögött álldogáló kéményseprők csodálkozva néztek ránk — ők a suttogó szavakat szokták meg, elfojtott valómásokat, öreg szemeket, amelyek bánatosan merengenek a minyonok és linzerek ízei és illata között; mi történt itt, hogy a százhusz éves cukrászda előtt hivatalos beszédek hangzanak el, dalárda énekel, az ujságírók meg kérdősködnék és neveket jegyeznek fel, a helyett, hogy átlótt sziveket rajzolnának egy puhaarcú kislány szomszédságában a márványasztalokra?

A miniszterelnökség centenáris ügyosztálya a „cukrászat szabadságharcosát“ ünnepli a budai romok között. A „cukrászok és mézeskalácsosok“ dalárdája énekel és közben apró berregésekkel megindítják a filmfelvevőgépet. A tisztelet nemcsak a régi háznak szól, ahol már középkori fehérsütők, török pogácsasütők, kalácsosok és csokoládékészítők, fehér-mesterek és mézeskalácsosok dolgoztak, hanem annak a Müller Antal uramnak, aki vagy száz esztendeje ezt a régi cukrászdát vezette. *Petőfi barátja volt, a költőt egy napig rejtegette is, azután beállt honvédek, a világosi fegyverletételnél fogságba esett, de megszökött, Veronába emigrált és számkivetésben halt meg. Volt egy jóbarátja is, Linzer Rudolf budai fiskális s mivel mutathatja ki egy cukrász leginkább szeretetét? A barátjáról nevezte el legjobb süteményét...*

A régi házat már újjáépítették, az udvaron felfüggesztve állnak azok a tépsik, réztányérok, cinküstök, kuglóf-formák, amelyekben több mint száz esztendeje olyan vendégeknek készítették a kis cukrászcsodákat, mint *Kossuth Lajos* vagy *Táncsics Mihály*. A boltozatos kapualj egyik sarkában meg ott áll egy régi vaskályha:

— ... e mellett melegedett *Hentzi osztrák generális!*

Egy régi hazafi áll mellettem, magas keménygallérban:

— *Bár csak leégette volna a kezét, mielőtt felrobbantja a Lánc hidat...* — súgja félhangon, azután felcsillan a szeme, mert kísérlőnk felemel egy keménymarkolatú botot: — *Ez Táncsics Mihályé volt* — mondja s mint avatott múzeumőr, hozzáteszi: — *Subalpin levegőn élő boróka-fenyőből készült, manolata pléhgalléros tá-*

barnok-fejet ábrázol; oldalán felírás olvasható: Táncsics Mihálynak, 1848...

A botot a romok alól ásták ki és Bertelen rendőrezredes adta át a Ruszwurm-cukrászda tulajdonosának. Ő egy esztendeig őrizni fogja, azután a Nemzeti Múzeumnak adja át. A bot most ott függ a bejáratnál, közel a szekrényhez, amelynek üveglapja alatt a régi receptkönyv lapjai: *Parfait-k... bombák... Crème à la marsallo... Plombière caffè... Pratine ru-dacska... Kossuth-szelet...*

Kossuth-szelet?... ennek a süteménynek is *története van*. Valamikor, több mint száz esztendeje minden nap megjelent itt egy Beck bárónő. Apró, száraz süteményeket csomagoltatott, azután elment a Verbőczy-utca 9. alá, ahol Kossuth raboskodott. Minden nap becsempészte a süteményeket a fogolynak. *„Kossuth kémje és hírvivője volt“* — mondják a tudós cukrászok róla. Mikor Kossuth kiszabadult, a Ruszwurm-cukrászda tulajdonosa legszebb süteményét elkeresztelte *Kossuth-szeletnek*. De van itt *Táncsics-fánk* és *Petőfi-rolád* is, mert a forradalmár és a költő is járt itt valamikor és a belső szoba zöldhuzatos plüsfotelein gyakran vitáztak arról, hogy az országban nem a magyar az úr s a nép leszorítva, a porban él.

Európa első és egyetlen cukrászmúzeumát akarják megnyitni itt 1950-re. A képek már itt sorakoznak a falakon: *Dobos József*, a *Dobos-torta* szülőapja például szürke girardiban áll a Duna-parton, körszakállt visel, arcán bölcs derű, mellényén vastag óralánc... *„Moston hagyerek volt, sokat szenvedett“* — magyarázzák mellettem. És itt állnak blondel-keretben, vastag üveglapok alatt a száz éves, cukorból formált angyalok és virágcsokrok s mikor kételkedve nézem, hogy mi tartotta össze a vékony cukorszirmokat több mint száz esztendeig, szakszerű választ kapok: — *Trágantmézgával van bevonva. A trágant a kisázsiai csüdfű nedve.*

Ennyi mindent tud meg az ember egy ilyen régi házban. Azután ennyi új bölcsességgel felruházva, leülünk a régi márványasztalokhoz, megkóstoljuk a régi cukrászda új ízeit s mikor már nagy csend lesz és némán a rollók és szeletek mámorának adjuk át magunkat, megjelennek az ajtóban a várbeli vendégek, magasszárú cipőt viselő, pergament-arcú öregasszonyok, nyakukban lorgnon-nal, szemükben a szürke messzeséggel, arcukon a bágyadt csönddel és a kiszolgáló kisasszony fülébe súgják:

— *Egy fagyaltot, lelkem... duplát... és három ostyát...*

Ruffy Péter